

szalagot, és kötéssel formálják könyvvé. A gép negatív mikrofilmről dolgozik, tehát kikészübbéli a diaposzitiv készítésével járó élességvesztést. Kiszolgálásához két személy kell: egy gépkezelő mechanikus és egy könyvkötő, aki hajtogatja, vagy vágja a szalagot. A gép kapacitására jellemző, hogy 24 x 30-as képről egy nap alatt 10 000 képet készít.

Jelen körülmények között megvásárlására csak egy kerülhetne sor, ha a számottevő nagy könyvtárak közösen járulnak hozzá a költségekhez. A megoldás annál is inkább csak ez lehet, mert ismerve az egyes intézmények mikrolaboratóriumainak kapacitását, egyik sem tudná egyedül kihasználni a Copyflo teljesítőképességét. Két-három mikrolabor kell ahhoz, hogy a gépet filmmel etetni tudja.

Míg a Xerox az egyedi munkára - közönségszolgálat, restauráció stb. - alkalmas, a Copyflo kifizetődően a szériamunka területén alkalmazható, korszerűen oldva meg az egész mikrofilmzés problémakörét.

A könyvtári anyagok mikrozsása csak egy feladatot, a konzerválás feladatát oldja meg. Ismeretes, hogy a diaposzitivra áttett mikrofilm csak a leolvasó készülék segítségével használható, ettől pedig idegenkednek az olvasók. A külföldi anyagokról készült filmek olvasására még ráfanyalodik a közönség, de a könyvtár saját anyagáról készült filmet csak a legritkább esetben használják, pedig a dia éppen az állagmegóvás feladatát volna hivatva szolgálni. Végeredményben az a helyzet, hogy mikrozsás már évek óta folyik, de a főlhalmozott anyag mennyisége koránt sincs arányban annak használatával. Ezt látva, kialakult az a meggyőződés, hogy a mikrofilm osupán a konzerválás feladatát oldotta meg, de a közönség igényét, kényelmét nem szolgálja kielégítően.

A mikrofilm és a Copyflo egyesítésével megfelelő megoldáshoz lehet jutni. A gépen keresztül futtatott mikrofilm könyv formájában kerül az olvasóhoz. A kutató könyv helyett "könyvét" kap a kezébe diaposzitiv helyett. Így egószíti ki, és teszi teljessé a Copyflo a mikrofilmet, biztosítva a kutatók számára a tudományos munka korszerű föltételeit.

Berkó Pál

x-x-x-x-x-x

A "TECHNICAL DIGEST"

Az Országos Műszaki Könyvtár Jubileumi Évkönyvében Polzovics Iván [1] az analitikus harmadfoku dokumentációs szolgáltatások ismertetése során, e műfaj jellemző példájaként említette az Európai Gazdasági Együttműködés /OECE/ kiadványát, a European Technical Digests - et. [2] A cikkíró részletesen felsorolja e "tömörítvény" jellem-

zdit. Az 1955 óta megjelenő lap fedelén olvashatjuk: "fő célunk az, hogy a kis- és közepes nagyságu ipari vállalatoknak... könnyen adaptálható információt nyújtsunk a főbb iparágak területén elért legújabb vívményokról." A lap angol, olasz, spanyol és török nyelven jelenik meg. 1960-ban 15 ország nemzeti dokumentációs központja nyújt adatszolgáltatást a szerkesztőségnek. Az évi 12 szám mindegyike kb. 100 lapot tartalmaz. Az egyes ismertetéseket a tartalmat feltáró címek vezetik be. A címet 2-4 soros összefoglalás követi. A tulajdonképpeni ismertetés a nyolcad nagyságu jó minőségű, tehát tartósan, katalógusként is felhasználható perforált lapok két oldalán helyezkedik el, a jellemző ábrákat, diagramokat, fotokat, működési vázlatokat is magában foglalva. A közlemény alapjául szolgáló irodalmi hivatkozás zárja minden esetben a tömörítvényt.

1960-ra az APUKI megrendelte a lapot, évi 600,-Ft az ára. Tapasztalatunk szerint az ismertetések kétharmada az élenjáró szakmai tudományos lapokban foglaltakkal egyidejű közléseknek tekinthető, egyharmada gyorsabb szolgáltatás, mint amilyenhez hazánkban más uton hozzá tudunk jutni.

A kezünkbe került eddigi példányok népi demokratikus forrásokra nem hivatkoznak, ellenben rendszeresen hirdetik orosz nyelvű kiadványukat, a Ruszkaja Tehnicieszkaja Lityeratura-t, amely a "keleti műszaki irodalom" közvetítését igéri az E.P.A. /European Productivity Agency/ párizsi szerkesztősége tollából.

- . -

Bár az előbbi tények az OMK Jubileumi Évkönyvében is megtalálhatók, mégis meg kellett őket említeni, mert részben a Műszaki Könyvtárosok Tájékoztatója olvasói esetleg nem mindnyájan ismerik ezt a közleményt, másrészt összehasonlítási alappul szolgálnak egy másik nemzetközi igényű dokumentációs lap bemutatásához.

A szóbanforgó periodika címe: *T e c h n i c a l D i g e s t*. A szocialista technológia havi szemléje, angol nyelven. Első évfolyama 1959-ben jelent meg. A *S t á t n i N a k l a d a - t e l s t v i T e c h n i c k e L i t e r a t u r y* /S.N.T.L./ kiadása. Előfizetési díja évi 3,50 dollár. Szerkesztőség: Praha II., Spálená 51.

A lap külalakban és terjedelemben megítévesztésig hasonlít a European Technical Digestshez. Nyolc tőkéi országban és a Kínai Népköztársaságban állított fel irodát anyaga szétszórására és előfizetések felvételére. Főképpen az angol nyelvterülethez szól. Az 1960. évi januári számában olvassuk: "az általános természetű ismertetések mellett, a technológia valamelyik ágát vagy nagyobb területét érintő beszámolót akarunk nyújtani." Rendszeres rovatai lesznek az "Abstract"-ok, nemzetközi kapcsolatok és gyűlések, valamint az olvasók levelei. Kéri az olvasók tanácsait és együttműködését mind a szocialista technológia fejlesztése, mind a többi országok eredményei meg-

ismerése érdekében.

Beköszöntőjét olvasva azt várják, hogy közleményei egy-egy meghatározott kutatási vagy gyártási terület élenjáró eredményeit foglalják össze, a felhasznált eredeti források tanulmányozását feleslegessé téve, mindamelllett utalva rájuk. Nem erről van szó. A közlemények ehhez a követelményhez mérten egyelőre nagyon általánosak, nem többek jó színvonalú népszerűsítő tudományos írásoknál. A cikkek kb. 20 %-a ábrákat, diagramokat, képleteket is tartalmaz, az eredeti közlemények tanulmányozását azonban nem takarítja meg az olvasónak. Irodalmi hivatkozásokat nem közöl, a cikkek terjedelme nyújtotta lehetőségeket a szerkesztőség nem használja ki.

A *European Technical Digests* műfajilag nem eredetit pótló tömörítvény, inkább az eredetire figyelmet felhívó célzatu. A *Technical Digest* e két előny egyikét sem nyújtja. Főképpen nem él az: 1 lap /két oldal/ = 1 ismertetés adta előnyökkel. Ennek megfelelően lapjai sem perforáltak, nem kezelhetők katalóguscédulák módjára.

Előnye: nemzetközi igénye, mind nyelvet tekintve, mind a szocialista tervgazdálkodást folytató államok egész körét áttekintő jellege miatt. A teljes egészében csehszlovák szakemberekből álló szerkesztőség azonban a lap műfajából és nemzetközi célzatából eredően rövidesen szemben találja magát egy lényeges követelménnyel: kapcsolatot kell teremtenie a tervállamok országos dokumentációs intézményeivel és tudósaival, és ennek a felismerésnek a lap tárgykörében és a szerkesztőbizottságnak a társországi levelező szerkesztőkkel való kiegészítésében is jelentkeznie kell. Ezt a gyakorlatot követi a *European Technical Digests* is.

Megoldandó az a műfaji bizonytalanság is, hogy a *Technical Digest* sem nem tömörítvény, sem nem bővített referátum.

A *Technical Digest*-et Magyarországon még nem ismerik. Legalábbis erre utal az, hogy a januári mutatóvényszámban nem akadunk magyar vonatkozásokra. A magyar dokumentációnak nemcsak érdeke, hogy a *Technical Digest*-ből jobban megismerje a szocialista országok élenjáró módszereit - és ezt a lap angol nyelve is elősegíti -, hanem kötelessége is a hazai kutatások és termelési eredmények ismertetésével az adott nagyobb nemzetközi publicitás lehetőségeit megragadni.

IRODALOM:

1. P o l z o v i c s Iván: Új irányelvek a dokumentáció gyakorlatában. Országos Könyvtári Jubileumi Évkönyve, Bp. 1958. p. 141-182.
2. *European Technical Digests*, E.P.A., 3, rue André-Pascal, Paris-16e, France.

Csendes Béla